

Prædiken til Pinsedag

Joh. 14, 15-21

*Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes: Jesus sagde: »Elsker I mig, så hold mine bud; og jeg vil bede Faderen, og han vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid: sandhedens ånd, som verden ikke kan tage imod, fordi den hverken ser eller kender den. I kender den, for den bliver hos jer og skal være i jer. Jeg vil ikke efterlade jer faderløse; jeg kommer til jer. Endnu en kort tid, og verden ser mig ikke længere, men I ser mig, for jeg lever, og I skal leve. Den dag skal I erkende, at jeg er i min fader, og I er i mig og jeg i jer. Den, der har mine bud og holder dem, han er den, der elsker mig; og den, der elsker mig, skal elskes af min fader; også jeg skal elske ham og give mig til kende for ham.«
Johannesevangeliet 14,15-21*

I forbindelse med forberedelse af prædikenen til i dag slog jeg ordet pinse op i *Guds Bibel Leksikon*, og her kan man bl.a. læse, at pinsen viser ”tilbage til beretningen om Babelstårnet, hvor sprogenes forskellighed blev skabt. If. ApG. er denne forbandelse nu ophævet for den kristne forkyndelses vedkommende, og verden er åben for den kristne mission”.

Det mener jeg er direkte forkert. Det, der skete i Babel, var ikke en forbandelse, men en forvirring. Det kan man næsten allerede høre af navnet, hvis bare man siger det hurtigt nok. Sagen var nemlig den, at hele jorden til at begynde med havde samme sprog, og derfor sagde hele jorden til hinanden: Lad os bygge en by med et tårn, der når helt op til himlen (allerede dengang forstod de sig på at stryge teglsten, hvad vi først lærte herhjemme i den tidlige middelalder). Det ville Gud hindre dem i, for han gad ikke have folk rendende i privaten. Men hvad skulle han gøre? Han indså, at netop fordi de talte samme sprog, ville intet af det, de planlagde, være umuligt for dem. Derfor var der kun én ting at gøre: Han forvirrede deres sprog, så

de ikke længere forstod hinanden. Og så gik byggeriet i stå af sig selv. Det nytter ikke, at man beder om en mursten, hvis man får en skovl i stedet. Deraf forvirringen. Men forvirring er ikke det samme som forbandelse!

Nej, det, der sker i Jerusalem, er noget helt andet end det omvendte Babel. For det første får vi udtrykkeligt at vide, at galilæerne begynder at tale på andre tungemål, altså var der ikke tale om ét og samme sprog. Og alle de mange tilrejsende, der talte forskellige sprog, blev ved med at tale forskellige sprog. De blev ikke pludselig ensprogede alle sammen, så de ved hjælp af en form for esperanto kunne fortsætte det gigantiske byggeri, de havde måttet opgive i Babel på grund af sprogforbistringen. Med andre ord: Babelstårnet blev ikke erstattet af et gigantisk kirketårn! Tilløb hertil har man set mange af, også i vore dage, med den megen snak om fælleskirkelighed og dialog mig her og dialog mig der og dialog alle vegne. Men det, der sker i pinsen, er noget ganske andet: *Vi hører dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål.*

Hører. Hvad ligger der i ordet *hører*? Ja, det er jo andet og mere end bare det at forstå nogle lyde. For nu at bruge et absolut genkendeligt hverdagsbillede: Et barn går ind i stuen, men lukker ikke døren efter sig. En voksen siger: ”Hov, du glemte at lukke døren”. Barnet går uanfægtet videre. Den voksne hæver stemmen: ”Hørte du ikke, hvad jeg sagde?” Barnet vender sig om og svarer: ”Jo, det hørte jeg godt. Du sagde, at

jeg glemte at lukke døren, og det er sørme rigtigt, det glemte jeg!” Hvorpå barnet fortsat går videre.

Hvorfor vil vi umiddelbart opfatte et sådant svar og opførsel i det hele taget som en ufor-skammethed? Det vil vi, fordi barnet sådan set svarer på noget helt andet, end det, den voksne spurgte om. Spørgsmålet: ”Hørte du ikke, hvad jeg sagde?” har jo intet at gøre med bekymring eller omsorg for barnets høreelse i al almindelighed. Men i spørgsmålet lå en direkte opfordring til, at døren naturligvis skulle lukkes, og det af barnet sely, der havde åbnet den. Med andre ord ligger der i spørgsmålet gemt et andet spørgsmål: ”Forstod du ikke, hvad jeg sagde?” For at forstå er ikke bare at forstå ordene. Men det er også – og nok så meget – at forstå meningen med ordene. At forstå, at de er direkte henvendt til barnet.

Enhver ved, hvad ordene ”Jeg elsker dig” betyder. Eller ved enhver nu også det? Jo, måske nok selve ordlyden. Men den, der aldrig hørte ordene sagt direkte til sig, forstod dem dybest set ikke. De var uvirkelige, ja i grunden uvedkommende. For hvad kommer det mig ved, at A siger sådan til B? Med mindre B lige præcis er mig. Og det er endda ikke engang helt rigtigt. For om jeg forstår ordene ret, kommer også an på, hvem A er, altså hvem det er, der siger dem. Bliver jeg standset af et vildfremmed menneske i toget på vej mod København, der siger sådan til mig, vil jeg jo ikke juble over ordene. Snare-re tro, at vedkommende må forveksle mig

med en anden – eller at vedkommende ikke er rigtigt klog!

Med dette i baghovedet vil vi lægge øret til beretningen om den allerførste pinse i kristendommens historie. Kristendommens historie, siger jeg udtrykkeligt. Pinse fejrede man nemlig også i jødedommen. Her var den en festligholdelse af begivenheden, hvor Moses på Sinaj Bjerg fik overrakt lovens tavler. En fest for bogstaven, hvis man skal sige det meget groft. Nu afløses den af festen for ånden. Hvor pagten på Sinaj blev sluttet af en lov, hugget i sten, sluttes en ny pagt med en lov, skrevet i hjerterne. Det er meget firkantet sagt, det er jeg klar over, men lad det nu være indtil videre.

Apostlene mødtes i Jerusalem, først og fremmest med det formål at udpege en afløser for Judas. De skulle være 12, svarende til antallet af Israels stammer. Inden det kom til selve valget, holdt Peter en tale om ham, der var faldet fra, altså den nævnte Judas. Og Peter lagde ikke fingrene imellem, hvad angik beskrivelsen af Judas og hans forræderi. Han havde mod betaling vist vej for dem, der anholdt Jesus. ”Han købte sig en mark for de penge, han havde fået for sin ugerning, men han styrtede på hovedet ned og sprængtes, så alle hans indvolde væltede ud. Og det blev kendt af alle Jerusalems indbyggere, så at den mark på deres sprog blev kaldt Hakeldama, det vil sige: Blodmarken”.

Og Peter runder af med at citere fra Salmer-

nes Bog: ”Hans dage skal blive få, og en anden skal overtage hans embede”. Han kunne have fortsat i Salmistens spor: ”Hans børn skal blive faderløse, og hans hustru enke. Hans børn skal strejfe om og tigge og gå og lede i ruiner ... Ingen skal vise ham godhed eller forbarme sig over hans faderløse børn ... Det sker, fordi han glemte at vise godhed”.

Nu er det ikke Judas, Salmisten her taler om, men om den uretfærdige. Men Peter har åbenbart ingen vanskeligheder med at se ligheden. Forundret må man spørge sig selv, om han da har glemt sit eget svigt i det spil? Peter forrådte ganske vist ikke Jesus. Nej. Men han fornægtede ham. Tre gange. Selvom han ganske få timer forinden havde svoret, at om så alle andre svigtede, skulle han, Peter, nok stå last og brast. Det var kun ordet brast, der blev tilbage, og det var om Peters løfte: Det brast som et siv, der rykkes over. Klippen faldt og smuldrede til sand.

Men det var allerede glemt. Nu kom så pinsedagen, og der skete sælsomme ting i og omkring huset, hvor apostlene var. Med ét kom der fra himlen en lyd som af et kraftigt vindstød. Jeg ærgrer mig, hver gang jeg læser det. I den forrige oversættelse stod der et vældigt åndepust. Det knytter jo direkte til beretningen om skabelsens morgen, hvor Gud indblæste sin livsånde i det døde ler, så det blev et levende væsen. Her, den første pinse, indblæser Gud sin livsånde, Helligånden, i det døde håb, så det bliver levende igen. Men den pointe har man vinket farvel

til med den nye oversættelse, hvor teologien er blevet erstattet af meteorologi. Og det gælder i øvrigt også oversættelsen fra 2007, hvor man taler om et stormvejr.

Nå, men uanset hvad, får dette mærkelige fænomen folk til at stimle sammen uden for huset, hvor de – ligesom i Babel – bliver forvirrede. Men årsagen er en anden. I Babel skyldtes forvirringen, at de, der hidtil havde talt det samme sprog og forstået, hvad de andre sagde, nu pludselig ikke forstod noget som helst. I den første pinse skyldtes forvirringen, at de pludselig forstod, hvad disse galilæere sagde. Som sagt: Ikke fordi sprogene igen var blevet til ét sprog. Men fordi de forstod, hvad disse galilæere sagde, uanset hvilket sprogområde, de kom fra. ”Vi hører dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål”.

Som vi så i eksemplet om barnet, der glemte at lukke døren, er det at høre ikke en, men to ting. At de hører dem tale om Guds storværker betyder ikke kun, at de forstår ordene. Nej, det, de først og fremmest forstår, er, at de selv er omfattet af ordene, at de selv er en del af dette storværk. Hvad nytter det, at jeg tusinde gange får at høre om Jesu opstandelse, hvis ikke jeg samtidig får at høre, at det også gælder min opstandelse, sagde Luther engang i en prædiken. På samme måde tager han fat på den første trosartikel, som vi hørte før: Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber. Hvad vil det sige? spørger Luther. Og han svarer selv: Det vil sige: Jeg tror, at Gud har skabt

mig og alle andre skabninger. Siger man derimod: Jeg tror på, at Gud har skabt himlen og jorden, men ikke mig – ja, der klinger ordene så underligt hult.

”Jeg lever, og I skal leve”, sagde Jesus til disciplene den sidste aften i sit jordiske liv. Er det ikke besynderligt at sige til en flok levende mennesker, at de skal leve? Jovist er det besynderligt – hvis ikke man lægger andet i ordet *leve* end dette at trække vejret og holde den gående. Men som det er med ordet *hører*, er det også med ordet *leve*: Det betyder ikke en, men to ting.

”Jeg lever, og I skal leve”. Det er det evige liv, han taler om her. Men ikke i betydningen et evigt vedvarende liv. Men han taler om det evige liv som modsætningen til den evige død. Da Lazarus’ forgrædte søster bebrejdede sagde til Jesus: ”Havde du været her, var min bror ikke død!” svarede han hende: ”Jeg er opstandelsen og livet. Den, der tror på mig skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø”.

”Jeg lever, og I skal leve”. Det var faktisk de ord, disciplene blev sendt tilbage til Jerusalem med, da de havde stået og stirret op i himlen efter den opstandne. Hvorfor står I her og stirrer mod himlen? Her skal I ikke være. I skal ikke forstene i sorgen over det tabte, eller fortabe jer i minderne om det, der var engang. Disse minder skal tværtimod være et kildespring til næring for det liv, I lever nu. Vend tilbage til Jerusalem, til

det liv, jeg var sammen med jer i. Det liv må I ikke flygte fra. Og det kan I heller ikke, for ingen kan flygte fra sig selv. ”Jeg lever, og I skal leve”. En befaling, sagde vi før. Ja, men så sandelig også et frihedsbrev af dimensioner. Netop fordi der er tale om en befaling. Her får vi ikke blot lov til at leve det liv, der ligger lige for. Men vi får at vide, at vi skal leve. Og just heri er friheden.

Hvor sig spreder lys i ord
Der er altid hellig jord!

Hvor det sker, dér er det pinse. *Glædelig pinse.*

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Jens Kvist

Sct. Jørgens Kirke, Aabenraa

Salmer:

290, 516, 282, 291, 289, 307, 303